

IAKH2030. Strategisk plan for IAKH 2021-2030

IAKH er i en særstilling i Norge. Instituttet har landets eneste studietilbud i konservering og de beste og største i arkeologi og historie. Det siste tiåret har IAKH markert seg tungt på den nasjonale og internasjonale forskningsfronten. Mange eksterntfinansierte prosjekter har blitt innvilget, og formidlingsarbeidet i nye kanaler har økt i omfang og har nådd et bredt publikum.

Det er et mål at IAKH fortsatt skal beholde sin ledende posisjon i Norge det neste tiåret, samtidig som vi skal styrke vår posisjon på den internasjonale arenaen.

I et historisk perspektiv er det få, om i det hele tatt noen, perioder hvor det menneskeskapte samfunnet har stått overfor så store utfordringer som i dag. Disse utfordringene må IAKH ta på alvor når strategien formes.

Utdanning av høy internasjonal kvalitet forutsetter at vi setter enda større fokus på læringsmiljø, studentaktiv læring, arbeidslivsrelevans, det akademiske fellesskapet og integrering av studenter i forskningen. Her kan vi bl.a. bygge på og videreutvikle UTFOR og HEI.

IAKH har som mål å være et ledende humanistisk institutt innen arbeidslivsrelevans i 2030, og ser dette som et viktig arbeid for å videreutvikle utdanningstilbudet, sikre studentenes karrieremuligheter, bedre rekrutteringsarbeidet og bidra til økt mangfold blant våre studenter.

IAKH har som mål å sikre at studentene får større bevissthet rundt hvilke ferdigheter de utvikler og hvordan sette ord på denne kompetansen til arbeidsgivere.

Studenttilstrømmingen til konservering, arkeologi og historie har vært stabil de siste årene. På landsbasis har derimot studentsøkertallene til arkeologi og historie gått ned. Konkurransen om studentene har hardnet. Det er derfor viktig at vi tenker nytt rundt undervisningsoppleggene våre og gjør dem mer attraktive og relevante.

Forskning av høy internasjonal standard krever at vi styrker våre fagdisipliner, samtidig som vi må få til et større internt samarbeid og videreutvikle det eksterne.

Formidling har kommet i stadig mer i fokus de siste årene, og det foregår en hard konkurranse om oppmerksomheten i det offentlige rom. Her har IAKH markert seg sterkt, særlig igjennom norgeshistorie og podkaster. Dette arbeidet bør videreutvikles, samtidig

som instituttet fortsetter å eksperimentere med de nye formidlingsverktøyene som kommer til å dukke opp frem mot 2030.

Forskergruppene vil bli viktige arenaer for å realisere instituttets ambisjoner. I løpet av vår- og høstsemesteret 2021 ble elleve slike opprettet. Tanken bak forskergruppene er at forskere ved instituttet, enten det dreier som om professorer, førsteamanuenser, lektorer, PhD-stipendiater, postdoktorer eller prosjektforskere, skal samarbeide om forskningstemaer. Gruppene skal være arenaer for faglige samtaler og faglig utviklingsarbeid. Gruppene, dersom de ønsker, skal også kunne lage sine egne undervisningsemner. Størrelsen på forskergruppene varierer fra fire-fem til ti-tolv forskere, og flere av instituttets forskere tilhører mer enn én gruppe. Tematisk strekker de seg over temaer som materialitet, overflater på kulturhistoriske gjenstander, vold, demokrati, miljø, historiografi og didaktikk.

For å oppnå våre ambisjoner må vi også sette søkelyset på **arbeidsmiljøet og organisasjonen**. Uten et godt arbeidsmiljø og en solid organisasjon vil vi ikke kunne oppnå våre ambisiøse mål.

Strategien setter søkelys på områder instituttet ønsker å *videreutvikle og gjøre endringer på* de neste ti årene.

UNDERVISNING

Arbeidslivsrelevans etterlyses i stadig større grad, både fra studenter og arbeidsliv, instituttet bør videreutvikle det arbeidet som allerede er igangsatt. Samtidig som studentene tilegner seg ny fagkunnskap bør de læres opp i ferdigheter, (f.eks. håndtering av store datamengder, muntlige og skriftlige framstillinger, samarbeid om oppgaveløsning) de kan ta med seg ut i arbeidslivet. Disse ferdighetene bør gjøre seg gjeldende i læringsmålene for de ulike emnene, på de ulike nivåene og i de ulike fagene. En helhetlig plan må derfor lages for hvordan og på hvilke nivåer instituttets studenter skal tilegne seg de ulike ferdighetene. Her bør et nyopprettet undervisningsråd (se nedenfor) spille en sentral rolle.

For å utvikle arbeidet med arbeidslivsrelevans er det nødvendig å samarbeide tett med interne og eksterne aktører, særlig i offentlig sektor. For å få til dette må IAKH begynne å koordinere de arbeidslivstiltakene som iverksettes ved instituttet for å sikre bedre informasjonsflyt, samarbeid, og løsninger på tvers av fagmiljøene og blant ansatte. Det bør opprettes et fora der det jobbes aktivt og helhetlig med arbeidslivsrelevans. Instituttet bør undersøke muligheten for at et slik fora ledes av en arbeidslivskoordinator, enten som en del av en ansatt sin portefølje eller ved ansettelse av en arbeidslivskoordinator i en deltidsstilling."

Instituttet må, som en oppstart, utvikle ett eller flere emner med arbeidslivsrelevans som tyngdepunkt i løpet av de neste to årene.

Digitaliseringen har beriket mulighetene våre samtidig har den skapt store utfordringer og vil på sikt få konsekvenser for hvordan vi underviser og bygger opp emnene våre. Her må instituttet videreutvikle den kunnskapen lærerstaben har tilegnet seg og igangsette et målrettet arbeid for å håndtere den nye digitale hverdagen, slik at våre studenter kan bidra med etterspurt kompetanse i sin nye arbeidshverdag.

Forskningsbasert undervisning: Studentene bør i større grad trekkes inn i forskningen gjennom undervisningen. Her bør IAKH igangsette et mer målrettet arbeid og videreutvikle nye undervisningsopplegg.

Tverrfaglighet kommer til å bli en viktigere del av vår hverdag, våre studenter bør læres mer systematisk opp i tverrfaglighet. IAKH bør ha som et mål å ha ett eller to emner på plass i løpet av de to neste årene som krysser de interne faggrensene.

Student- og lærerutveksling: Utvekslingsavtalene må følges bedre opp slik at flere av våre studenter skaffer seg erfaringer fra utenlandske universiteter, samtidig som vi bruker disse til å hente inn lærere fra andre universiteter, og oppfordrer våre egne til å skaffe seg erfaringer fra andre universiteter. Instituttet vil videreutvikle utdanningstilbudet som er knyttet til praksisplasser i Norge og utlandet, og se på behovet for tettere oppfølging av praksisavtalene våre.

Likestilling og mangfold: Instituttet må fremme tiltak som sørger for bedre kjønnsbalanse og mangfold blant studentene. Norge har de siste tiårene blitt et tverrkulturelt samfunn, noe som ikke gjenspeiles i instituttets studentpopulasjon, her må instituttet igangsette et målrettet rekrutteringsarbeid.

Likestilling og mangfold dreier seg imidlertid ikke kun om personer, men også pensum og emner. Det er viktig at pensumlistene våre får et bedre mangfold og en bedre kjønnsbalanse og at instituttet følger opp det gode arbeidet som allerede er igangsatt på området. Vi bør også overveie å tilby emner rundt denne tematikken.

Kravet om **etter- og videreutdanning** kommer til å bli forsterket i årene som kommer. Vi må derfor igangsette arbeid som sikrer at instituttet utvikler gode planer i tett samarbeid med relevante aktører.

Kompetanseheving av lærerstaben: For å møte undervisningsutfordringene er det viktig, selv om vi har en meget god lærerstab, å heve undervisningskompetansen. Det kan f.eks. gjøres gjennom interne seminarer hvor bl.a. meriterte undervisere snakker om sin

undervisning, større samarbeid mellom lærere om undervisning og undervisningsopplegg, samarbeid med Karrieresenteret, LINK, HF-studio og spesialister i didaktikk.

FORSKNING

Forskergrupper og forskningsprosjekter: Forskergruppene vil spille en aktiv rolle i instituttets ambisiøse mål og bli et dynamisk møtested for instituttets forskere og deres eventuelle samarbeidspartnere.

Forskergruppene og deres prosjekter vil utgjøre en viktig del av vår forskningsfagprofil. Derfor er det viktig at deres drift sikres på en god måte, at de får god administrativ støtte og støtte til å utvikle gode nettsider.

Prosjekter: Samtlige av de større forskningsprosjektene drevet av forskerne ved IAKH vil også forme instituttets forskningsprofil. Instituttet må sørge for at disse prosjektene driftes på en god måte.

Eksterne midler: For den videre faglige utviklingen av instituttet er innhenting av eksterne midler viktig, enten det dreier seg om prosjektstøtte fra EU, NFR, eller firmaer og organisasjoner. For å sikre at vi leverer fra oss gode søknader må vi sørge for at de som påtar seg dette arbeidet får tid og støtte til å utvikle disse.

Samfunnsutfordringer: Instituttet bør ha som mål å engasjere seg i fagdebatten om de store samfunnsutfordringene, f.eks. på områder som miljø, demokrati og det grønne skiftet. I forbindelse med de to stillingsplanene som skal utformes i løpet av de neste seks årene, bør vi drøfte om hvilke områder vi ønsker å prioritere og øremerke stillinger til, f.eks. digital humaniora eller om vi skal forsterke andre, som f.eks. klima, miljø og demokrati.

Samarbeid: De store samfunnsutfordringene tvinger oss til å tenke nytt rundt det nasjonale og internasjonale samarbeidet. Det gjelder også vår reiseaktivitet og invitasjoner av gjester. Vi må bli flinkere til å planlegge våre reiser og i større grad bruke de tekniske mulighetene som finnes internt, både på universitetet og instituttet (et nytt digitalt møterom skal snart bygges i 4et i NT).

Instituttet ønsker å fremme en kultur blant ansatte for å finne og dele løsninger som reduserer instituttets samlede avtrykk.

Digitalisering og forskning: Den storstilte digitaliseringen som har foregått de siste årene og som nå akselerer ytterligere har ført til at datatilgjengeligheten har eksplodert. Dersom våre forskere skal opprettholde sin nasjonale og internasjonale posisjon er det viktig at de får støtte til å tilegne seg ferdigheter i bruk av dataprogrammer.

Forskerskoler: IAKH har hatt et administrativt ansvar for to forskerskoler, én internasjonal i arkeologi og én nasjonal i historie. Disse er en viktig del av forskerutdanningen til våre stipendiater, og instituttet bør fortsette å videreutvikle forskerskolene i samarbeid med våre partnerinstitusjoner og sikre videre finansiering.

FORMIDLING

Formidlingsarbeidet må drives enda mer målrettet, ikke bare nasjonalt, men også internasjonalt.

Norgeshistorie har vært en suksess og trolig påvirket til at søkertallene til historie og arkeologi har holdt seg så godt de siste årene. Det gode arbeidet må fortsette og våre forskere bør involveres i enda større grad til å skrive mer om dagsaktuelle temaer og sin forskning.

Instituttets **podkast**produksjon har vært vellykket, dette arbeidet bør videreutvikles slik at vi beholder den enestående posisjonen vi har nasjonalt.

Språk: For å kunne vise IAKHs faglige mangfold er det tungtveiende at formidlingen av instituttets forskningsresultater i et større omfang skjer på norsk. På grunn av den internasjonale sammensetningen av staben er det nødvendig at det settes av ressurser som sørger for at IAKH kan leve opp til sitt samfunnsansvar.

Mangfold og likestilling: Å få til et større mangfold og bedre kjønnsbalanse blant våre studenter er utfordringer vi har slitt med. En rekke tiltak har vært igangsatt uten noe særlig resultat. Dette arbeidet er så viktig at det må fortsette, f.eks. ved å vektlegge arbeidslivsrelevansen våre fag har.

For å fange opp signaler og innspill bør vi få til et tettere samarbeid med våre tre studentforeninger.

Rekrutteringsarbeidet overfor elever i den videregående skolen og studenter ved universiteter i Norge og Norden bør styrkes, det for å sikre god tilstrømming til våre BA -og MA-programmer.

En **formidlingsplan** for vårt institutt bør utformes som beskriver utfordringene, behovene og ressursituasjonen.

ARBEIDSMILJØ

ARK: Et godt arbeidsmiljø er en forutsetning for å lykkes med de faglige ambisjonene. ARK-undersøkelsen i 2020 viste at IAKH har store utfordringer som må følges opp.

Likestilling og mangfold: Instituttet har en stab som består av personer fra mer enn 15 nasjonaliteter. Kjønnbalansen, sett under ett, er god. Men bak disse tallene ligger det store utfordringer, av 26 professor er 18 menn, av 12 førsteamanuenser er 8 kvinner. Forskjellene innad i instituttets tre fagmiljøer og administrasjonen er store; konservering har kun kvinnelige lærere, det er en overvekt av menn på historie, på arkeologi er kjønnbalansen god, men i administrasjonen er kvinner i et overveiende flertall. I sitt arbeid bør ledelsen fortsette arbeidet med mangfold og likestilling.

Integrering: Forskergruppene vil bli en viktig del av IAKH og bør tildeles en sentral rolle i integreringen av nyansatte forskere. Samtidig er det ønskelig med en god mentorordning. Internasjonaliseringen og ansettelse av ikke-norske forskere har vært en stor berikelse for instituttet og gitt oss nye viktige perspektiver både på forskning og undervisning, men den har også skapt utfordringer. Mange nyansatte kan ikke norsk når de tiltrer. For at de på best mulig måte skal kunne integreres i både instituttkulturen og det norske samfunn er det viktig å følge opp fakultetets språkopplæringstiltak, dette gjelder særlig de vitenskapelige fast ansatte.

Ansatte med ikke-norsk bakgrunn bør i størst mulig grad trekkes inn i den faglige administrasjonen av instituttet.

Samarbeid og samlokalisering: En av de største utfordringene IAKH står overfor er at instituttet har sine ansatte fordelt på tre adresser på campus. Det skaper store utfordringer f.eks. for lokalisering av administrasjonen, undervisningsoppleggene, samt kommunikasjonen mellom de ansatte. Det er viktig at instituttledelsen arbeider målrettet for å løse de utfordringer denne situasjonen har skapt og har som mål å få instituttet samlet på ett sted.

ORGANISASJON

Vekst: De neste tre-fire årene vil instituttet ansette flere nye førsteamanuenser og forskere knyttet til de ulike forskningsprosjektene og som vil trenge administrativ støtte og hjelp. Samtidig har endringer i undervisningsoppleggene ført til at vi bruker mer lære- og administrasjonsressurser til undervisning. For å imøtekomme denne utfordringen er det viktig at administrasjonen vokser i takt med nyansettelser av vitenskapelige ansatte.

Arbeidsbelastningen har vært stor på hele organisasjonen de siste årene. Derfor er det viktig at vi passer på forholdet mellom størrelsen på administrasjonen, antall forskere og de oppgaver vi ønsker å gjennomføre.

Forskergruppene vil utgjøre en viktig del av organisasjonen i årene som kommer. Det er opp til gruppene selv å avgjøre om og i hvor stort omfang eksterne forskere kan knyttes til dem. Når gruppen finner det hensiktsmessig å avvikle sine aktiviteter kan den gjøre det, og medlemmene kan opprette nye eller slå seg sammen med andre forskergrupper. Forskergruppene skal utvikles i tråd med forskningsinteressen til våre forskere.

Undervisningsråd. For å koordinere det interne arbeidet med undervisning og det formelle samarbeidet med eksterne aktører bør instituttet opprette et eget råd hvor alle de tre fagene og sentrale personer fra lederteamet og administrasjonen er representert.